

ΤΑ ΤΩΝ ΒΑΥΑΡΩΝ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ¹

ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1826 - 1829

ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΒΑΥΑΡΟΥ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΒΑΡΩΝΟΥ ΑΙΔΕΚ

Εἶχον ἀνακοινώσει τῇ Ἑλληνικῇ κυβερνήσει σχέδιον ὅπως ὀχυρωθῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ Φάληρον καὶ ἡ Μουνυχία ὅσω οἶόν τε ἀπλούστερον, ἐπιφυλαττομένης διὰ τὸ μέλλον τῆς ἰσχυροτέρας ὀχυρώσεως τῶν ἐξόχως σπουδαίων τούτων θέσεων, δι' ἧς αἱ μὲν Ἀθῆναι καθίσταντο περιττικίως φρούριον, τὸ δὲ λοιπὸν τῶν θαυμασίων τούτων κτισμάτων ἀπηλλάσσεται περαιτέρω ἐκ τῶν τοῦ πολέμου καταστροφῶν. Ἡ Ἀκρόπολις ἄλλως ἔνεκεν ἐλλείψεως ποσίου ὕδατος δὲν δύναται ἐπὶ μακρὸν νὰ ἀντιστῇ μεθ' ὅλην τὴν θέσιν αὐτῆς ἐπὶ σπουδαίων καὶ περίξ ἀποτόμων βράχων. Ἄφ' οὗ δὲ αἱ ἀποστολαὶ παρὰ τὴν Χασιάν καὶ τὸ Φάληρον δὲν ἔσχον περαιτέρω ἐπιτυχίαν καὶ ὁ συνταγματάρχης Γόρδων ἀπαυδήσας ἐκ τοῦ δυσαρέστου τῆς ἀρχηγίας ἀνθρώπων μὴ θελόντων νὰ ὑπακούωσιν, ἔδωκε τὴν παραίτησίν του τῇ 20 Φεβρουαρίου (ν. ἔ.), ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις μοὶ ἀνέθηκε τῇ 23 Φεβρουαρίου (ν.) τὴν διεύθυνσιν ἐπιχειρήματος κατὰ ἀποθηκῶν τῶν Τούρκων παρὰ τὸν Ὠρωπὸν. Εἶχον ἤδη πρότερον ἀναγνωρίσει τὴν σπουδαιότητα ἀποστολῆς κατ' ἐκείνης τῆς ἀκτῆς, ὅπως ἀποκόψω τὰς ἐκεῖθεν τῷ Σερασκέρη προερχομένας ζωαρκείας καὶ ἀνέλθον ὅθεν πρόθυμος τὴν ἐντολὴν ταύτην, καίτοι τὸ ταμεῖόν μου παρουσίαζε μέγα κενόν, ἀπ' ἐναντίας ὅμως τρόφιμα καὶ πολεμεφόδια δὲν μοὶ ἔλειπον. Κατὰ τὴν ἀποστολὴν ἐν Φαλήρῳ παρετήρησα πλείονα σφάλματα, ἰδίᾳ δὲ τὴν ἐλλείψιν ὑπακοῆς παρὰ τοῖς στρατιώταις καὶ συχνάκις τὴν τῆς ἀγαθῆς βουλήσεως παρὰ τοῖς ὀπλαρχηγοῖς. Ἦλπιζον δὲ νὰ ἐξασφαλισθῶ ἀπὸ τῶν τοιούτων κωλυμάτων, ἀναθέτων τὴν διοίκησιν τῶν παλληκαριῶν τῷ καπετάν Πέττχ, οὗτινος ἡ καλὴ ὅλως εὐρωπαϊκῇ

¹ Συνέχεια ἴδε σελ. 50, 122, 196, 330, 440 καὶ 519.

μόρφωσις μοί ἠγγυᾶτο ἀνώτερόν τινα βαθμὸν συνέσεως καὶ φιλοτιμίας.

Ἰτερός τις Ἑπτανήσιος, ὁ καπετὰν Πανᾶς, ὡς καὶ ὁ Νεαπολίτης καπετὰν Μικεῖλης μὲ ἐβασάνιζον ἵνα συμπαραλάβω αὐτούς, ἀλλὰ μοί ἐδόθησαν περὶ ἀμφατέρων πληροφορίαὶ δυνάμεναι νὰ μὲ ἐμποδίσωσιν ὅπως συμβληθῶ πρὸς αὐτούς. Ὅτε δὲ μάλιστα ὁ πρῶτος δι' ἀπειλῶν προσεπάθει νὰ ἐνδώσω, τότε ἔτι μᾶλλον ἀπεφάσισα ἐπ' οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ συμπαραλάβω τοῦτον. Ὅθεν κατέστη μοι ἄσπονδος ἐχθρὸς, κακολογῶν με ἀδιαλείπτως, καὶ ἴσως εἶναι ὁ κίτιος πλείστων περὶ τῆς δράσεώς μου ψευδολογιῶν.

Ὅρισας ὅθεν τὸν ἀρχηγὸν τῶν παλληκαρίων προσέβην εἰς τὴν στρατολογίαν τῶν ἀνδρῶν, ἐπειδὴ δὲ διέθετον μόνον 700 ἰσπανικὰ δίστηλα ἠδυνάμην νὰ ὑπολογίζω τὸ πολὺ ἕως 400 ἀνδρας· εἰς ἕκαστον ὄφειλον νὰ δοθῶσι τοῦλάχιστον ἄνευ ἄλλου μισθοῦ ζεῦγος ὑποδημάτων καὶ μανδύας ἐκ τριχῶν αἰγῶν· τοιούτους δὲ μανδύας αἱ πλείστοι ἐν τῇ φυγῇ παρὰ τὴν Χασιὰν ἔρριψαν ἀπ' αὐτῶν. Ἐκ τῶν στρατευμάτων τῶν ἐν Φαλήρῳ δὲν ἠδυνάμην οὐδὲ ἤθελον νὰ στρατολογήσω τινὰ· διὰ τοῦτο ἀπέστειλα τὸν Πέταν εἰς Σαλαμίνα, ὅπου ἐκ τῶν λειψάνων τοῦ σώματος τοῦ Βούρβαχη πλήθος ἀέργων στρατιωτῶν ἐνδιητᾶτο. Ὁ ὑπολοχαγὸς Schilcher μετέβη μετ' αὐτοῦ, καθ' οὗ καὶ τῆς στρατολογίας αὐτοῦ ἐπαίχθησαν κατὰ τὸν ἐλληνικὸν τρόπον παντοειδεῖς μηχανορραφίαι· ἐκ μέρους ἄλλων ὀπλαρχηγῶν καὶ παρενεβλήθησαν ἐμπόδια, ὥστε τὸ πλείστον μέρος τῶν ἀνθρώπων οὐς ἠδυνήθη νὰ στρατολογήσῃ ἦτο τοιοῦτος συρφετὸς ὥστε ὁ Schilcher ἔγραψε τὰς οἰκτροτέρας ἐπὶ τούτῳ ἐκθέσεις.

Ἐν τσοσούτῳ ὁ Καραϊσκάκης ἦλθεν ἐκ τῆς βορείου Ἑλλάδος, καὶ τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ ἐστρατοπέδευσε παρὰ τὴν Ἐλευσίνα, αὐτὸς δὲ ἦλθεν ἐπὶ τῆς φρεγάτας «Ἑλλάδος», ἐνθα ἐβλεπον αὐτὸν κατὰ πρῶτον. Ἄνθρωπος ὑψηλός, λίαν ἀπισχνανθεὶς, μετὰ παχέος μελανοῦ μύστακος· τὸ μέτωπόν του δὲν ἦτο εὐρὺ ἀλλὰ καλῶς ἐσχηματισμένον, ὑπὸ τὰς μεγάλας τοξοειδεῖς ὀφρῦς ἐλαμπὸν ἐξυπνοί, καραδοκοῦντες καὶ βαθέως ἐμπεπηγμένοι ὀφθαλμοί, οἵτινες ὁμοίως ἐπληροῦντο πυρὸς ἅμα ὡς περιήρχετο εἰς σφοδρότερα ψυχικὰ πάθη· λεπτή, ἀλλ' ὑπόσιμος ῥίς, προεξέχοντα μῆλα τῶν παρειῶν καὶ μέγα στόμα ἦσαν τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα τοῦ ἰσχυροῦ, ὑποκιτρίνου προσώπου αὐτοῦ, τοῦ ἰσταμένου ἐπὶ κατεσκληκότος τραχήλου — εἰκὼν τῆς φθίσεως, διότι ἐπὶ τῶν παρειῶν ὡσαύτως ἐπεκλήθητο τὸ νοσηρὸν ἐκεῖνο ἐρύθημα τῆς φθίσεως, ἡ δὲ φωνή του ἦτο βραγχώδης καὶ ἔβηχεν ἰσχυρῶς. Τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ κρανίου του ἦτο κεκαρ-

μένον κατά τὸν Ἀλβανικὸν τρόπον, ὅπισθεν ὁμοίως ἄφηνε νὰ κυματίζῃ ἡ μακρὰ μέλαινα κόμη του ἐπὶ τοῦ αὐχένου καὶ τῶν ὤμων, ἣ ἐκρυπτεν αὐτὴν συνεσπειρωμένην κάτωθεν τοῦ φεσίου του.

Ἐφερε στολὴν Ἀλβανικὴν πλουσίως κεκοσμημένην ἐκ πορφυροῦ ἐπικρόκου, εἶδος ἐπενδύτου ὃν εἰσήγαγεν ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς τῶν Ἰωαννίνων ὡς αὐλικὴν στολὴν καὶ ὅστις ὅπισθεν ἐκάλυπτε σχεδὸν τὴν πολύπτυχον μακρὰν φουστανέλλαν ἐξ ἐκλεκτοῦ λευκοῦ περκαλίου ἄνωθεν τοῦ ἐνδύματος τούτου ἔφερε μίαν φέρμελιν (ἔσωκάρδιον ἄνευ χειρίδων), ἣς τὰ πλούσια χρυσᾶ κεντήματα καθίστων δυσδιάκριτον τὸ ὕφασμα ἐξ οὗ εἶχε κατασκευασθῆ. Ὡσαύτως χρυσοκέντητα ἦσαν τὰ τουζουλούκια, ὧν κάτωθεν προέβαλλον λευκαὶ περικνημίδες ἐντὸς βαθείως ἀνοικτῶν ἐμβάδων ἐξ ἐρυθροῦ μαροκινῶ. Τουρκικὴ σπάθη ἐντὸς χρυσῆς θήκης ἐκρέματο ἀπὸ τῶν ὤμων διὰ πορφυρᾶς παχείας θώμιγγος ἐκ μετάξης καὶ ἐν τῇ διὰ χρυσοῦ κεκαλυμμένῃ ζώνῃ ἦσαν ἐμπεπηγμένα πιστόλια μετὰ χρυσῶν λαβῶν.

Πλήρης ἀντίθεσις πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν ἀποψιν τοῦ Καραϊσκάκη ἦτο ἡ τοῦ γηραιοῦ ναυάρχου Μιαούλη, τοῦ ἤδη κυβερνητῆρος μόνου τὴν φρεγάτταν. Τὸ ἀγαθόν, εἰλικρινὲς πρόσωπον αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἀνοικτοῦ μετωπου, τῶν φιλοφρόνων ὀφθαλμῶν καὶ τῆς καμπυλουμένης πρὸς τὰ ἐμπρὸς εὐρείας ῥινός του ἄνωθεν ὑποφαίου μύστακος ἐνέπνεεν ἐμπιστοσύνην καὶ σεβασμὸν. Ἐπὶ βραχέος ἰσχυροῦ λαιμοῦ καὶ πλατεῖος αὐχένου ἐτάλαντεύετο ἡ μεγάλη κεφαλὴ κεκαλυμμένη ὑπὸ ἀραιᾶς καὶ βραχείας φαίης κόμης, ἐφ' ἣς μικρὸν φέσιον μετὰ κυανοῦ θυσάνου. Ἐφερε βαθυκύανον ἐνδύμα ἐκ πανίου ἀπλῶς κεκοσμημένον διὰ μελανῶν μεταξίνων μηρίνων ἐπὶ τῶν βραχῶν καὶ τῶν παρυφῶν, κάτωθεν τούτου ὅμοιον ἔσωκάρδιον, πλατυτάτας περισκελίδας ὡσαύτως ἐκ βαθυκυάνου πανίου ἐξικνουμένας μέχρι τῆς κνήμης, λευκὰς περικνημίδας καὶ πλατείας ἀνοικτὰς μελαίνας ἐλαφρὰς ἐμβάδας· περὶ τὴν ὀσφὺν περιετύλισσε πλατεῖαν καὶ παχείαν ζώνην ἐξ ἐρυθρᾶς μετάξης μετὰ χρυσοῦφάντων νημάτων, ἣτις ἐξετείνετο ἐπὶ τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἔσωκαρδίου καὶ μέχρι τῶν ἰσχυῶν, μορφὴ μεγαλοπρεπῆς, ἐπιβλητικῆ καὶ εὐσταθῆς!

Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις τῶν δύο διασημοτάτων ἡρώων τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Καραϊσκάκης ἐλάλει ἄλβανιστί καὶ ἑλληνιστί, ὁ δὲ Μιαούλης πρὸς τοῦτοις ὀλίγα ἰσπανικὰ καὶ πορτογαλικὰ καὶ ἐνόει κατ' ἀκολουθίαν ἀναγκαίως καὶ τὴν ἰταλικὴν. Ἀμφότεροι ὁμοίως πλέον τοῦ ὀνόματος τῶν δὲν ἠδύναντο νὰ γράψωσι.

Ἐφερον τὴν συνδιάλεξιν ἐπὶ τῆς μελετωμένης μου ἀποστολῆς καὶ ὅπως καταστῶ σαφέστερος πρὸς κατανόησιν περὶ τῆς ἀλληλουχίας τῶν ἐπιχειρήσεων ἐξήπλωσα τὸν χάρτην μου τὸν τοῦ Lapie ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἐπιθεωρήσας δὲ τοῦτον ἐπὶ μίαν στιγμὴν ὁ Καραϊσκάκης μὲ διεβεβαίωσεν ὅτι δὲν ἐνόει τι περὶ τοπογραφικῶν χαρτῶν καὶ δὲν εἶχεν ἀνάγκην τούτων, διότι καὶ οὕτως ἐγίνωσκε τὴν χώραν ἐπαρκέστατα, ἀλλὰ κατενόει ὅτι τοιαύτη ἀπεικόνισις θὰ ἦτο ἀναγκαία ἐκείνοις οἷς ἡ χώρα ἦτο ξένη. Ἐνέκρινε λίαν τὴν ἐπιχειρήσιν κατὰ τοῦ Ὁρωποῦ καὶ ὑποσχέθη νὰ μοὶ δώσῃ ἓνα δραστήριον ἀξιωματικὸν τοῦ σώματός του, τὸν καπετὰν Βιρβίλην, μετὰ 100 ἀνδρῶν, οὓς ὁμῶς ὤφειλον μετὰ τὴν ἐκστρατείαν νὰ ἀφήσω ὅπως προσκολληθῶσιν αὐτῷ πάλιν. Ἐκεῖνος δὲ ἀφ' ἑτέρου ἤθελε νὰ ἀναμείνῃ, τί οἱ Τοῦρκοι ἐσκόπευον νὰ πράξωσι καὶ νὰ ἴδῃ πόσους ἀνθρώπους ἠδύναντο νὰ συλληθῶσιν, ἵνα πράξῃ ἀναλόγως. Ἐν τοσοῦτῳ θὰ ἔμενε μεταξὺ Ἐλευσίνος καὶ Πειραιῶς ἐντὸς περιφράκτου θέσεως. Νῦν δὲ ἐγένετο συνδιάσκεψις μεταξὺ τοῦ ναυάρχου Μιαρούλη, τοῦ πλοιάρχου Ἀστιγγος καὶ τοῦ πλοιάρχου Παπανικολῆ περὶ τῆς παραλαβῆς τῶν ἀποβιβάσθέντων στρατευμάτων, διότι ἡ φρεγάττα «Ἑλλάς», τὸ ἀτμοκίνητον «Καρτερία» καὶ τὸ βρικόιον «Νέλσων» εἶχον τεθῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀποστολῆς ταύτης. Ἐπὶ τούτοις ἐξέπλευσα εἰς Αἴγιναν ὅπως φροντίσω περὶ τῶν ζωαρκειῶν καὶ πολεμοφοδίων¹ καὶ ἐπέστρεψα ὀπίσω

¹ Κατὰ τὴν ἐν Αἴγινη διατριβὴν μου, ὅτε ἐκανόνιζον ὑποθέσεις τινὰς παρὰ τῆ Κυβερνήσει, ἀφίκετο καὶ ὁ Ψαριανὸς πλοίαρχος Γιαννίτσας ἰδιοκτῆτης τοῦ ἐν τῷ Φαληρικῷ ὄρμῳ προσαρμοῦντος βρικόιου «Νέλσωνος» καὶ ἀπῆτει χρήματα, ἵνα δυνηθῆ νὰ δοθῆ τοῦλάχιστον ταῖς ναύταις ἐκείνου τοῦ πλοίου καταβολὴ τῆς τοῦ μισθοῦ των, διότι ἄλλως ἔδει νὰ λάβῃ ὀπίσω τὸ πλοῖόν ὅπως μὴ κατασραφῆ. Ἡ Κυβέρνησις ἐζήτηε νὰ παρηγορήσῃ τὸν ἄνθρωπον, μάλιστα δὲ ἤθελε νὰ δώσῃ αὐτῷ ἐπιταγὴν ἐπὶ τοῦ τελωνείου τῆς Σύρου, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἔστεργε νὰ δεχθῆ ταύτην.

Ἐν τῇ σειρᾷ τῆς θερμῆς συνδιαλέξεως ἤκουσα τὸν πλοίαρχον νὰ λέγῃ ἐπανειλημμένως «εἰ μὴ λόγος κολονέλλου»(;;). Ἠρώτησα τότε τὸν κ. Τρικούπην διατί ὁ πλοίαρχος ἀπῆτει παρ' ἐμοῦ ὑπόσχεσιν καὶ ἔλαβον ὡς ἀπάντησιν, ὅτι ἤθελεν ἀφήσει τότε μόνον τὸ πλοῖόν του ἐν τῷ λιμένι πρὸς στάθμευσιν, εἰάν ἡγγυώμην αὐτῷ τὴν πληρωμὴν. Εἶπον τότε διὰ τρίτου εἰς τὸν πλοίαρχον ὅτι ἀγνώσῃ ἂν ἦ πότε θέλω λάβει χρήματα, ἀλλὰ προθύμως θέλω ὑποσχεθῆ ὅτι τὸ πλοῖόν του θὰ πληρωθῆ ἐκ τῶν πρώτων χρημάτων ἅτινα ἦτο δυνατόν νὰ λάβω. Μοὶ ἔτεινε τότε τὴν χειρὰ του καὶ τὸ πλοῖόν ἔμεινε. Ἐννοεῖται ὅτι ἐτήρησα τὸν λόγον μου.

ὑστερον εἰς Φάληρον, ὅθεν ἐμελλον νὰ μεταβῶ εἰς Σαλαμίνα ὅπως ἐπιθεωρήσω τὰ παλληκάρια ἅτινα ἐστρατολόγησεν ὁ Πέτας.

Ἐφερον μετ' ἐμοῦ ὑποδήματα, μανδύας καὶ ἄλευρα ὡς καὶ τινα κιβώτια πλήρη φυσιγγίων. Φθάσας δὲ εὖρον ἐκεῖ μόνον τὴν φρεγάτταν «Ἑλλάδα». Ἡ «Καρτερία» καὶ ὁ «Νέλσων» διετάχθησαν κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου νὰ ἀποκλείσωσι τὴν δίοδον μεταξὺ Ἀττικῆς καὶ Εὐβοίας, διότι ἡ Κυβέρνησις ἔμαθεν ὅτι μεταφορὰ ζωαρκειῶν διὰ τοὺς Τούρκους ἐρχομένη ἐκ Βώλου ἐμελλε νὰ διευθυνθῆ δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη ἢ ποιηθεῖσα κατὰ γνήσιον ἐλληνικὸν τρόπον μὲ ἐξώργισε τοσούτω μᾶλλον ὅσω οὐδεμίαν λέξις μοὶ ἐλέχθη κατὰ τὴν διατριβὴν μου ἐν Αἰγίνῃ, ἀπ' ἐναντίας δὲ ἀπὸ 8 ἡμερῶν ἤδη ἀνεγινώσκετο ἐν τῇ ἐλληνικῇ ἐφημερίδι ὅτι ἀποστολὴ τις κατὰ τοῦ Ὠρωποῦ ἤθελε λάβει χώραν, ὡς ἂν ἐπεθυμεῖτο νὰ δοθῆ καιρὸς τοῖς Τούρκοις ἢ τοῖς ἐξ Εὐρώπης φίλοις αὐτῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ των (διότι βεβαίως ἐκεῖνοι μὲν δὲν ἀναγινώσκουσιν ἐλληνικὰς ἐφημερίδας ἀλλ' οὗτοι), ὅπως λάβωσι τὰ μέτρα των. Τὰ ἀποσπασθέντα ταῦτα πλοῖα ἐμελλον νὰ ἀναμείνωσιν ἡμᾶς κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ κόλπου.

Μετά τινα κωλύματα καὶ ἀναβολὰς ἔφερον ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος τέλος τὰ παλληκάρια ὑπὸ τὸν Πέταν, πρὸς οὓς ἔτι εἶχε προσέλθει ὁ καπετὰν Βιρβίλης μετὰ 60 ἀνδρῶν, εἶτα τρεῖς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν μου¹, τὸν ἰατρόν, ἕξ ὑπαξιωματικούς, Γερμανοὺς τινὰς καὶ Ἄγγλους φιλέλληνας, ἐν ὧν περὶ τοὺς 500 ἐν τῷ πλοίῳ αἱ ἀκάθαρτοι ὀμάδες τῶν παλληκαρίων δυσσεβῶς ὑπεβλέποντο ὑπὸ τῶν καθαρῶν ναυτῶν².

¹ Ἐν Αἰγίνῃ ὑπελείφθησαν ὁ ὑπολοχαγὸς Schnitzlein τετραυματισμένος καὶ Schönhammer ὡς ἀντιπρόσωπός μου παρὰ τῇ ἐπιτροπείᾳ.

² Παρακλῆμπτοντες τὴν ἄκρην τοῦ Σουνίου τὴν νῦν Κάβο-Κολόννες, εἶδομεν τὰ μεγαλοπρεπῆ ερείπια τοῦ ἐξαισίου ναοῦ, ὅπου ποτὲ ὁ Πλάτων ἐδίδασκε. «Ἐξαισιότεραν ἔδραν» ἔγραφον τότε πρὸς φίλον μου, «οὐδεὶς καθηγητὴς ἔχει ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ θεία ὄντως θεὰ ἐκεῖθεν πρὸς τὸ θαυμασίον πέλαγος, ὁ καλῶς ἐσχηματισμένος ἐρυθροκίτρινος βράχος, ἐφ' οὗ ἴστανται ἐν τῷ μέσῳ ἀναφύεντων θάμνων οἱ ὄραϊοι μαρμάρινοι στῦλοι οἱ διατηρούμενοι λευκοὶ ἕνεκα τῆς θαλασσίας αὔρας καὶ οὗ τὴν βάσιν λυεῖ δι' ἀφροῦ τὸ βαθυκύανον κύμα τὸ τότε ἀνιψούμενον ὑπὸ ὄροσεροῦ ἀέρος ὅτε παραπλέομεν—ἄνωθεν ἡμῶν ὁ ἀνέφελος κυανοῦς θόλος τοῦ οὐρανοῦ!»

Ὅμως ὡς ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ παλατίῳ ὁ σωρὸς κόπρου, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐξήτμισε τὴν θέρμην τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς ἀναμνήσεως ἐπιγραφὴ καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ ὄραϊου ἐπιστυλίου ἐξικνουμένη, γεγραμμένη δὲ διὰ κολοσσαίων

Ὁ καιρὸς κατέστη θυελλώδης καὶ εὗρομεν τὰ προαποσταλέντα πλοῖα μόλις τὴν πρωίαν τῆς δευτέρας ἡμέρας παρὰ τὸν λιμένα Ῥάφτην, εἰς ὃν ἀπεσύρθησαν φοβούμενα τὴν κακοκαιρίαν. Ἐπὶ βράχου κειμένου πρὸ τοῦ λιμένος Ῥάφτη ὑπάρχει περὶ τοὺς 60 πόδας ὑψηλόν, ἀκέφαλον καθήμενον ἄγαλμα ἐν ποδῆρει ἐσθῆτι ἐκ λευκοῦ μαρμάρου καὶ ῥωμαϊκῆς τέχνης. Τίνα δὲ παρίστα, δὲν ἠδυνήθη νὰ μάθω, πρέπει δὲ νὰ ἦτο ἀνὴρ πολλῶν ἀγαθῶν πρόξενος ἢ λίαν ματαιόδοξος ὁ ἰδρυσάμενος ἢ ὁ πρὸς ὃν ἰδρύθη τὸ μνημεῖον, οὗτινος τὸ μάρμαρον μόνον διὰ γιγαντιαίων μόχθων ἠδυνήθη νὰ κομισθῆ ἐπὶ τοῦ βράχου τούτου.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐφθάσαμεν εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Μαραθῶνος ζητοῦντες τὰ πλοῖα ἐκεῖνα· εἶδομεν ἀνθρώπους ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνεπετάσαμεν γαλλικὴν σημαίαν καὶ ἐστείλαμεν λέμβον εἰς τὴν ξηρὰν ἐνδύσαντες τοὺς ναύτας τὰ ἐνδύματα τῶν ὑπαξιωματικῶν ἡμῶν. Ὁ καπετὰν Πέτας ἐνεδύθη ὡσαύτως εὐρωπαϊκὴν στολὴν, ὅπως προσποιηθῆ τὸν ἀπεσταλμένον.

[Ἔπεται συνέχεια]

χαρακτῆριον ἐκ ναυτικῆς πίστεως, ἢ ἐξῆς: *Bellona Austriaca* 1824. Ἀκουσίως ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν τὸ γνωστὸν γερμανικὸν ῥητὸν περὶ τῶν χειρῶν τῶν τρελλῶν καὶ ἐφαντάσθημεν ὅτι ἐν τῇ θέσει τοῦ κυβερνήτου τῆς Βελλῶνας τῆς τότε αὐστριακῆς ναυαρχίδος ἐν Ἀνατολῇ ἠθέλομεν ἐξαναγκάσει τὸν ναυτόπαιδα (διότι οὐδεὶς ἄλλος ἠδύνατο νὰ εἶναι τόσοσιν πρόστυχος) τὸν βεβηλώσαντα τὸ ἱερόν τοῦτο διὰ τοιοῦτου ἀστείου, νὰ ἀπαλείψῃ διὰ τῆς γλώσσης ὀλόκληρον ταύτην τὴν μουντζουριὰν καὶ νὰ τῷ καταλογίσωμεν ἕκαστον γράμμα διὰ δραστηρίου ξυλοκαπήματος, ὅπως εἰς τὸ ἐξῆς παρέλθῃ αὐτῷ ἡ διάθεσις νὰ παραδίδῃ τὸ ὄνομα πλοίου καὶ ἔθνους εἰς τὴν ὄργην καὶ τὴν χλεύην ἐκάστου ἀνθρώπου εἰς ὃν τοιαύτη ἐπίχρσις δηλητηριάζει τὴν θέαν τοῦ ἐξαισίου.

Οὕτω πως ἔγραφον τότε ἐν τῇ στιγμῇ τῆς ἀγανακτήσεώς μου, νῦν ὁμως ὁ ἀλμυρὸς θαλάσσιος ἀὴρ θὰ ἐξῆλειψεν ἐντελῶς τὴν βρωμερὰν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου καὶ ἐλπίζω ὅτι οὐδεὶς πλέον θέλει συλλάβει τὴν ιδέαν, χάριν τοιαύτης ἀθανασίας κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Kieselack (διαβοήτου δοξομανοῦς Ἄγγλου) νὰ καταναλώσῃ κόπον, χρόνον καὶ ἐλαιόχρωμα.